

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

Guidelines to Training Curriculum Development of Psychological Traits of Teacher for Students in the Faculty of Education, National Sports University

นิตยา ทองจันทา¹, สมาน เอกพิมพ์², และสุรกันต์ จันทาร³

Nittaya Tongjunhard¹, Samarn Ekkapim², and Surakarn Jungham³

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,2,3}

Department of Curriculum and Instruction¹, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University^{1,2,3}

Corresponding author, E-mail: nittayatuk65@gmail.com¹, ekka.sama@gmail.com², K094984264@gmail.com³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาแนวทางพัฒนาหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยใช้การวิจัยแบบผสม ซึ่งประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 120 คน จากวิทยาเขตมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติทั่วประเทศ ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสังเกต ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางพัฒนาหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอนจากโรงเรียนที่ทางมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ให้นักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์ ในระดับประถมศึกษา 2 คน ระดับมัธยมศึกษา 2 คน และผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษา 2 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผลการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษามีจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ อยู่ในระดับมาก โดยใฝ่เรียนรู้ระดับหนึ่ง แสดงความคิดเห็นได้ สนใจการเรียนการสอน แบบปฏิบัติมากกว่าการเรียนการสอน แบบทฤษฎี ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น ด้านจิตสังเคราะห์อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นได้ ไม่ค่อยสนใจการเรียนการสอนแบบทฤษฎี สรุปรวบรวมงานไม่ค่อยได้ ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น ด้านจิตการสร้างสรรค้อยู่ในระดับมาก แต่นักศึกษามีคำถามอยู่ในบทเรียนเท่านั้น อธิบายการทำงานได้ตามกรอบที่วางไว้ ไม่คิดนอกกรอบ ด้านจิตเคารพให้เกียรติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยนักศึกษายอมรับความคิดเห็นคนอื่น ควบคุมตนเองได้ดี ทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมได้ด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม

2. แนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ควรนำเอาจิตลักษณะความเป็นครู ด้านจิตวิทยาการ ที่ไม่ค่อยสนใจใฝ่เรียนรู้ใน ด้านทฤษฎี ด้านจิตสังเคราะห์ที่วางแผนการทำงานไม่ค่อยได้ ควบคุมตนเองได้แต่ครูที่เลี้ยงต้องคอยแนะนำ และด้านจิตการสร้างสรรคที่นักศึกษาไม่สามารถแก้ปัญหาตามคำแนะนำ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม

ได้ตามจุดประสงค์เท่านั้นไม่สามารถคิดนอกกรอบได้มากำหนดแนวทางการพัฒนา โดยยึดหลักการทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลด้านจิตลักษณะซึ่งอาศัยแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้และการจัดการศึกษาในหมวดเฉพาะความเป็นครูวิชาชีพ ในการกำหนดกิจกรรมของหลักสูตร

คำสำคัญ: การพัฒนาจิตลักษณะ; ความเป็นครู

ABSTRACT

This research aims to find the guidelines to develop the curriculum of psychological traits of teacher for students in the Faculty of Education, National Sport University, by using the mixed method research. For step 1: study psychological traits of teacher for students in the Faculty of Education, National Sport University. The sample include 120 second year students, 4 instructors, 4 administrators from the campus of the National Sports University in the nationwide, by purposive sampling. The instruments used were the questionnaires and observation forms. In step 2: Finding guidelines for the development the curriculum of psychological traits of teacher for students in the Faculty of Education, National Sport University. The sample include school administrators and instructors from schools which the National Sports University's students to teaching practice: in the primary, secondary, and higher education level, 2 people for each level. The instrument used was semi-structured interviews form. The results of research show that:

1. The students' psychological traits of teacher in academic psychosis were at a high level, students pursuing learning at a certain level, expressed opinions that received more interest in practical teaching rather than theory teaching, the teacher must motivate; in synthetic psychosis was at a high level, expressing opinions, not really interested in theoretical teaching, summarize up the work rarely, and the teacher must motivate; in creative psychosis was at a high level, students have many questions but only in the lesson explain, the operation according to the framework don't think outside the box; in respect psychosis was at the highest level in which students accepted other opinions, good self-control, works well with others, in the moral psychosis was at the highest level, in which students were willing to participate in social activities, acting in society appropriately, taking into account the common good.

2. Guidelines for the development of the curriculum of psychological traits of teacher for students in the Faculty of Education, National Sport University should adopt the psychological traits of teacher in academic psychosis that students not interested in learning in theory, in synthetic psychosis that students could not plan working and self-controlled, but mentors must to be advised, and in creative psychosis that students are not able to solve problems according to the instructions, ask questions, answer questions only according to the objectives, and cannot think outside the box, to determine the development guidelines by adhering to the principles, theories, and research related to the behavioral development of the individual in terms of psychological traits which rely on the concepts of learning theory and educational management in a particular category of professional teacher in determining course activities

Keywords: Development of Psychological traits; Teacher characteristic

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้ง ด้านวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 (ช่วง ค.ศ. 2001 - 2100 หรือ พ.ศ. 2544 - 2643) ชีวิตของบุคคลแต่ละคนจึงต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะด้านการศึกษาสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ตาม มาตรา 6 ได้กำหนดการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 24 การจัดการระบบการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่าง ได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนในแต่ละวิชาจึงสามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) มีหลักการสำคัญ คือ "ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา" มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับ คนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่มีแนวคิดภายใต้วิสัยทัศน์ "มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม" ดังนั้นสถานบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาที่เกิดขึ้นใหม่จึงต้องมีการปรับตัวโดยการปฏิรูปการศึกษาเพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้ประกอบวิชาชีพครู จึงต้องมีมาตรฐานความรู้ ประกอบด้วย 11 มาตรฐาน ได้แก่ ความเป็นครู ปรัชญาการศึกษา ภาษาและวัฒนธรรม จิตวิทยาสำหรับครู หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ และการจัดการชั้นเรียน การวิจัยเพื่อ

พัฒนาการเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา การวัดประเมินผลการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ จากที่กล่าวมาครูจึงเป็นบุคคลที่มีหน้าที่หรือมีอาชีพในการสอนนักเรียน นักศึกษาเกี่ยวกับวิชาความรู้ หลักการคิด การอ่านรวมถึงการปฏิบัติ และแนวทางในการทำงาน โดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถ และเป้าหมายของผู้เรียนแต่ละคน ฉะนั้น มาตรฐานความรู้ สำหรับ ผู้ประกอบวิชาชีพครู ที่กล่าวมานั้นจะครอบคลุมจิตลักษณะ ซึ่งจิตลักษณะนั้น การ์ดเนอร์ นักวิชาการด้านการศึกษา ได้เสนอแนวคิดใหม่ในหนังสือ "Five Minds For The Future" กล่าวถึงเรื่องเกี่ยวกับความสามารถ และทักษะที่ควรปลูกฝังให้เกิดในตัวมนุษย์เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและประสบความสำเร็จในหน้าที่การทำงานได้อย่างราบรื่นและมีความสุข ซึ่งประกอบด้วย จิตแห่งวิทย์การ (Disciplined Mind) จิตแห่งการสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) จิตแห่งการสร้างสรรค์ (Creating Mind) จิตแห่งความเคารพ (Respectful Mind) และจิตแห่งจริยธรรม (Ethical Mind) สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2555, น. 22 - 26) กล่าวถึง จิตวิทยาการเรียนรู้ และพัฒนาการของผู้เรียนเกี่ยวกับ เรื่อง พลังสมอง 5 ด้าน ประกอบด้วย สมองด้านวิชาและวินัย สมองด้านสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) และสมองด้านสร้างสรรค์ (Creating Mind) สมองด้านเคารพให้เกียรติ (Respectful Mind) และสมองด้านจริยธรรม (Ethical Mind) โดยไม่ดำเนินการแบบแยกส่วนแต่เรียนรู้ทุกด้านไปพร้อม ๆ กัน หรือที่เรียกว่า เรียนรู้แบบบูรณาการ และแนวคิดของ Smith (2009, น. 41 - 42) ที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์ของจิต 5 ลักษณะสามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มที่มีความเกี่ยวพันกันเนื่องจากเป็นทักษะที่เกี่ยวกับการคิด และการพัฒนาการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) คือ จิตวิทยาการจิตสังเคราะห์ และจิตสร้างสรรค์ 2) กลุ่มที่มีความเกี่ยวพันกันเนื่องจากเป็นลักษณะความสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์ และการพัฒนาการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) คือ จิตเคารพ และจิตจริยธรรม ฉะนั้นการจัดการเรียนการสอน ต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนทางวิชาชีพครูเกิดจิตลักษณะขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา คณะศึกษาศาสตร์หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษาเป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตครูเช่นกัน โดยเป็นครูพลศึกษา ซึ่งมี

ปรัชญากล่าวว่า “พลศึกษาและกีฬาพัฒนาคนพัฒนาชาติ” วิสัยทัศน์กล่าวว่า “เป็นสถาบันการศึกษาอันดับหนึ่งด้านศาสตร์การกีฬาในภูมิภาคอาเซียน” และพันธกิจกล่าวว่า 1. ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านศาสตร์การกีฬา 2. วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้นวัตกรรมด้านศาสตร์การกีฬา 3. บริการวิชาการแก่สังคม 4. ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมการเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย 5. ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและนักศึกษาให้มีศักยภาพด้านกีฬาสูงสุดของแต่ละบุคคล (ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ) พ.ศ. 2561 - 2565) แต่จากประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาทางพลศึกษา และกรรมการผู้พัฒนาหลักสูตร พบว่า นักศึกษาแรกเข้ามีปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมในด้านความรู้ และทักษะพื้นฐานด้านวิชาการ และวิชาชีพครูค่อนข้างน้อย อาจเป็นเพราะผู้ที่มาสมัครเรียนส่วนใหญ่จะเป็นนักกีฬาที่ถนัดทางกีฬามากกว่าวิชาการ แต่ทางมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติก็ได้มีกลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาของนักศึกษาโดยจัดโครงการปฐมนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจ และความพร้อมในการเรียน วิชาชีพครู จัดรายวิชาชีพครูเพิ่มเติมให้เป็นวิชาพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อเตรียมความพร้อมใน ด้านความเป็นครูแก่นักศึกษา เช่น จรรยาบรรณวิชาชีพครู กิจกรรมให้ได้คุ้นเคยกับสภาพปัญหาโรงเรียนในท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อขยายความคิดความเข้าใจปัญหาวิชาชีพครู (หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) แต่ผลที่ได้ยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จากปัญหา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยจากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของจิตลักษณะที่จะเกิดขึ้นกับครูที่จะออกไปเป็นผู้สอนที่ดีในอนาคตจึงได้ทำการศึกษาลักษณะความเป็นครู และหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed method) แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาจิตลักษณะความเป็นครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยมีขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลดังนี้

1. แหล่งข้อมูลในการศึกษาลักษณะความเป็นครู

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาพลศึกษา 2561 สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ (ภาคกลาง) วิทยาเขตเชียงใหม่ (ภาคเหนือ) วิทยาเขตตรัง (ภาคใต้) และวิทยาเขตมหาสารคาม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) อาจารย์ผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 28 คน จากโรงเรียนโคกคำวิทยา โรงเรียนผดุงนารี และมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาลักษณะความเป็นครู ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาควิชาพลศึกษา 2561 สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 120 คน

2. แหล่งข้อมูลในการหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครู ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ทางมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติให้นักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์ จำนวน 4 คน ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 2 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีดำเนินการ 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาจิตลักษณะความเป็นครู ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะและความเป็นครู

2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็น และแบบบันทึกการสังเกตจิตลักษณะความเป็นครู เพื่อให้ทราบถึงจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

3. นำแบบสอบถามความคิดเห็นจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ และแบบบันทึกการสังเกตจิตลักษณะความเป็นครู เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรับข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถาม ไปสอบถามถึงเรื่องจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

5. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยแยกจิตลักษณะความเป็นครู ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- ด้านที่ 1 จิตวิทยาการ
- ด้านที่ 2 จิตสังเคราะห์
- ด้านที่ 3 จิตการสร้างสรรค์
- ด้านที่ 4 จิตเคารพให้เกียรติ
- ด้านที่ 5 จิตคุณธรรมจริยธรรม

6. ผู้วิจัยบันทึกการสังเกตพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติในระหว่างการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

1. นำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ดังนี้

1.1 สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู ด้านจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตการสร้างสรรค์ จิตเคารพให้เกียรติ และจิตคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

1.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรับข้อเสนอแนะและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนระดับมัธยม โรงเรียนระดับประถมศึกษา

ที่นักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaires)ความคิดเห็นจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

1.1 กำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยามตัวแปรที่กำหนดไว้ซึ่งแยกจิตลักษณะความเป็นครู ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ จิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตการสร้างสรรค์ จิตเคารพให้เกียรติ และจิตคุณธรรมจริยธรรม

1.2 สร้างข้อความแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้

1.3 นำข้อความที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความตรงตามเนื้อหา

1.4 ผู้วิจัยดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.5 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ปรากฏทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ จำนวน 20 คน จากนั้นนำไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 เพื่อนำแบบวัดมาหาค่าความเชื่อมั่น คราวนี้มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ปรากฏว่าทุกข้อในแต่ละด้าน มีความเชื่อมั่น อยู่ระหว่าง 0.813 - 0.838

1.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข และวิเคราะห์หาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

2. สร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครู มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 กำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมให้ครอบคลุมนิยามตัวแปร ที่กำหนดไว้ ซึ่งแยกจิตลักษณะความเป็นครู ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ จิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตการสร้างสรรค์ จิตเคารพให้เกียรติ และจิตคุณธรรมจริยธรรม

2.2 สร้างข้อความแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้

2.3 นำข้อความที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความตรงตามเนื้อหา

2.4 ผู้วิจัยดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.5 นำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ปรากฏทุกข้อว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำ

2.6 นำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ จำนวน 20 คน เพื่อบันทึกพฤติกรรมของนักศึกษาในชั้นเรียนโดยการบันทึกเหตุการณ์ที่สังเกตได้ตามประเด็นที่สอดคล้องกับจิตลักษณะความเป็นครูเพื่อทราบถึงจิตลักษณะความเป็นครูในแต่ละด้านของนักศึกษาแล้วนำข้อมูลที่เกิดขึ้นได้มาเปรียบเทียบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการพรรณนาเพื่อประเมินสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น

2.7 นำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข และวิเคราะห์หาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3. แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

3.1 กำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมนิยามตัวแปรที่กำหนดไว้ ซึ่งแยกจิตลักษณะความเป็นครู ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ จิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตการสร้างสรรค์ จิตเคารพให้เกียรติ และจิตคุณธรรมจริยธรรม

3.2 สร้างข้อความแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.3 นำข้อความที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความตรงตามเนื้อหา

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.5 นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ปรากฏทุกข้อว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 -1.00 และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำ

3.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนระดับมัธยม และโรงเรียนระดับประถมศึกษา และระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ จำนวน 2 คน เพื่อบันทึกการสัมภาษณ์โดยการบันทึกตามประเด็นที่สอดคล้องกับจิตลักษณะความเป็นครูเพื่อทราบถึงจิตลักษณะความเป็นครูในแต่ละด้านแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเปรียบเทียบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการพรรณนาเพื่อประเมินสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น

3.7 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข และวิเคราะห์หาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาจิตลักษณะความเป็นครู ของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติโดย

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการ ดังนี้

1.2.1 การดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เดินทางไปขอความร่วมมือด้วยตนเองจากรองคณบดีคณะ

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทย เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ท่านดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 หลังจากนั้นประมาณสองสัปดาห์ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และบางส่วนส่งคืนทางไปรษณีย์ การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 120 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับแล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนต่อไป

1.2.2 การดำเนินการเก็บข้อมูลแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมด้วยตนเองในระหว่างการเรียนการสอน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัย คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมมีความสมบูรณ์แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนต่อไป

2. สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนระดับมัธยม และระดับมหาวิทยาลัย

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการ ดังนี้

2.2.1 การดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์จากโรงเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือด้วยตนเองจากผู้อำนวยการโรงเรียนโคกคำวิทยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านในการดำเนินการเก็บรวบรวมโดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอนโรงเรียนโคกคำวิทยา โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการจำนวน 1 คน และอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษา จำนวน 1 คน การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อมกับได้รับแบบสัมภาษณ์คืนด้วยตนเอง โดยแบบสัมภาษณ์มี จำนวน 2 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์ทุกฉบับแล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนต่อไป

2.2.2 การดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์จากโรงเรียนระดับมัธยม ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือด้วยตนเองจากผู้อำนวยการโรงเรียนผดุงนารี เพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านในการดำเนินการเก็บรวบรวมโดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอน โรงเรียนผดุงนารี โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการจำนวน 1 คน และอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษา จำนวน 1 คน การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อมกับได้รับแบบสัมภาษณ์คืนด้วยตนเอง โดยแบบสัมภาษณ์มี จำนวน 2 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์ทุกฉบับแล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนต่อไป

2.2.3 การดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์จากมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือด้วยตนเองจากรองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารจำนวน 1 คน และอาจารย์ผู้สอน จำนวน 1 คน การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อมกับได้รับแบบสัมภาษณ์คืนด้วยตนเอง โดยแบบสัมภาษณ์มี จำนวน 2 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์ทุกฉบับแล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์จิตลักษณะความเป็นครู โดยนำผลการตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยค่าความเชื่อมั่นมีค่ามากกว่า 0.80 ขึ้นไป ปรากฏว่าทุกข้อในแต่ละด้านมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.813 - 0.838

2. การนำผลการสังเกตพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครู มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หาข้อสรุปได้ ดังนี้

2.1 จิตวิทยาการ นักศึกษาไม่กระตือรือร้นในการเรียนการสอนและกิจกรรม มีระเบียบวินัยในการเรียนในระดับหนึ่ง ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น ให้เกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้

2.2 จิตสังเคราะห์นักศึกษาแสดงความคิดเห็นได้ในบางเรื่อง สนใจเรียนในวิชาที่เป็นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ควบคุมตนเองได้ระดับหนึ่ง ไม่สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น

2.3 จิตการสร้างสรรค์ นักศึกษาไม่มีความหลากหลายในการทำงาน เชื่อในสิ่งที่ตนเองทำในบางครั้ง ไม่มีความคิดที่แตกต่างจากคนอื่น แก้ปัญหาในการเรียนและกิจกรรมได้บ้าง ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น มีจินตนาการในบางเรื่อง อธิบายงานที่มอบหมายไม่ชัดเจน ทำงานไม่ค่อยละเอียด วิธีการแก้ปัญหามือสอนต้องคอยกระตุ้น

2.4 จิตเคารพให้เกียรติ นักศึกษาสามารถฟังความคิดเห็นคนอื่นควบคุมอารมณ์ ทำงานร่วมกับคนอื่น ช่วยเหลือเข้าใจคนอื่น มีความเคารพระหว่างบุคคลและกลุ่ม ยอมรับความผิดพลาดของผู้อื่นด้วยความเข้าใจ เข้าใจการทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพความคิดเห็นของตนเองและผู้อื่น เข้าใจอารมณ์ความคิดความรู้สึกตอบสนองกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม ทำงานร่วมกับคนอื่นที่มีความแตกต่าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เข้าใจยอมรับความผิดพลาดเข้าใจความคิดเห็นคนอื่น

2.5 จิตคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมด้วยความเต็มใจรับผิดชอบในงานที่มอบหมายลงมือปฏิบัติตามค่านิยมอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ให้ความช่วยเหลือคนอื่นได้เป็นอย่างดี สำนึกในความรับผิดชอบต่องานลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ไม่ทำตัวเป็นภาระคนอื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น

3. วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ซึ่งมีข้อสรุปดังนี้

3.1 จิตวิทยาการนักศึกษารู้จักการวางแผนการทำงาน ควบคุมอารมณ์ได้ระดับหนึ่งซึ่งต้องอยู่ในความดูแลของครูพี่เลี้ยง

3.2 จิตสังเคราะห์ วางแผนการทำงานได้ แต่อยู่ในความดูแลของครูพี่เลี้ยง การเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับงาน ไม่ค่อยเป็นเพราะมีสื่อมากขึ้น

3.3 จิตการสร้างสรรค์ นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้บ้างเรื่องและปฏิบัติงานตามที่มอบหมายไม่ค่อยได้ การตั้งคำถามและแก้ปัญหามือสอนให้ครูพี่เลี้ยงคอยแนะนำในบางครั้ง การลงมือปฏิบัติครูพี่เลี้ยงต้องคอยแนะนำ ทำกิจกรรมที่หลากหลาย ๆ อย่างพร้อมกันไม่ได้ ตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์เท่านั้น

3.4 จิตเคารพให้เกียรติ นักศึกษาสามารถยอมรับฟังความคิดเห็นคนอื่น ควบคุมตนเองได้ ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ อ่อนน้อมถ่อมตน สุภาพ ให้เกียรติผู้อื่น เคารพครูพี่เลี้ยง เคารพกันในการทำงานกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือผู้อื่นได้ดี

3.5 จิตคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสมและด้วยความเต็มใจไม่เป็นภาระคนอื่น ประสานสัมพันธ์ความร่วมมือกับคนอื่นได้ดี ช่วยเหลือบุคคลอื่นให้กำลังใจผู้อื่นได้ สำนึกในความรับผิดชอบต่องาน ลงมือปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. ผลการศึกษาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษา นำมาวิเคราะห์จิตลักษณะของนักศึกษาได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 การหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกพลศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ชั้นปีที่ 2

จิตลักษณะ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
จิตวิทยาการ	4.20	0.148	มาก
จิตสังเคราะห์	4.20	0.148	มาก
จิตการสร้างสรรค์	4.20	0.148	มาก
จิตเคารพให้เกียรติ	4.56	0.113	มากที่สุด
จิตคุณธรรมจริยธรรม	4.59	0.113	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า จิตวิทยาการ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.148 จิตสังเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.148 จิตการสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.148 จิตเคารพให้เกียรติ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.56 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.113 จิตคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.59 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.138

จากการตารางพบว่า นักศึกษามีจิตลักษณะความเป็นครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีความสนใจ แก้ปัญหา เคารพผู้อื่นช่วยเหลือสังคม เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า จิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ อยู่ในระดับมากจิตสังเคราะห์อยู่ในระดับมากด้านจิตการสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากด้านจิตเคารพให้เกียรติอยู่ในระดับมากที่สุดด้านจิตคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

จากการสังเกตพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา พบว่า จิตวิทยาการ นักศึกษาไม่เรียนรู้ระดับหนึ่ง แสดงความคิดเห็นได้สนใจการเรียนการสอน แบบปฏิบัติมากกว่าการเรียนการสอน แบบทฤษฎี ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น จิตสังเคราะห์ แสดงความคิดเห็นได้ ไม่ค่อยสนใจการเรียนการสอน แบบทฤษฎี สรุปรวบรวมงานไม่ค่อยได้ ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น จิตการสร้างสรรค์ นักศึกษามีคำถามอยู่ในบทเรียนเท่านั้น อธิบายการทำงานได้ตามกรอบที่วางไว้ ไม่คิดนอกกรอบ จิตเคารพให้เกียรติ นักศึกษายอมรับความคิดเห็นคนอื่น ควบคุมตนเองได้ดี ทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี จิตคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมได้ด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม

2. ผลการหาแนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอน พบว่า จิตวิทยาการ นักศึกษาไม่ค่อยสนใจใฝ่เรียนรู้ในด้านทฤษฎี จิตสังเคราะห์ นักศึกษาวางแผนการทำงานไม่ค่อยได้ ควบคุมตนเองได้แต่ครูพี่เลี้ยงต้องคอยแนะนำ จิตการสร้างสรรค์ นักศึกษาไม่สามารถแก้ปัญหาตามคำแนะนำ ตั้งคำถาม ตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์ เท่านั้นไม่สามารถคิดนอกกรอบได้ จิตเคารพให้เกียรติให้นักศึกษาทำงานร่วมกับคนอื่นได้ อ่อนน้อมถ่อมตน สุภาพ ทำงานประสานกับคนอื่นได้ดี ให้เกียรติผู้อื่น เคารพครูพี่เลี้ยง มีการทำงานประสานกัน

เคารพกันในการทำงานกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือผู้อื่นได้ดีมาก จิตคุณธรรม จริยธรรม นักศึกษาประสานสัมพันธ์ ความร่วมมือกับคนอื่น ช่วยเหลือบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม

จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษา นำมาวิเคราะห์ จิตลักษณะของนักศึกษา การบันทึก การสังเกต พฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครู ของนักศึกษา และจากการสัมภาษณ์ จิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตการสร้างสรรค์นั้น นักศึกษามีความสนใจการเรียนการสอนปฏิบัติ ต้องมีครูคอยแนะนำ นักศึกษาแก้ปัญหาตามคำแนะนำเท่านั้น ซึ่งจากหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 พบว่า นักศึกษาแรกเข้ามีปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมในด้านความรู้ และทักษะพื้นฐาน ด้านวิชาการ และวิชาชีพครูค่อนข้างน้อยด้วยเช่นกันฉะนั้นจึงควรนำจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ ใช้เป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งมีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญ มุ่งผลิตครูพลศึกษาและบุคลากรที่ทำงานสายวิชาชีพทางพลศึกษาแต่นักศึกษาแรกเข้ามีปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานด้านวิชาการและวิชาชีพครูค่อนข้างน้อย จึงต้องมีหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. หลักการของหลักสูตร มุ่งเน้นให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมผ่านการพัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ต้องการให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครูโดยเฉพาะอย่างยิ่ง จิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ และจิตการสร้างสรรค์พร้อมทั้งมีทักษะในการพัฒนาตนเอง ด้านจิตลักษณะความเป็นครู
4. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วย
 - 4.1 การพัฒนาจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ ได้แก่ กิจกรรมใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองกิจกรรมการควบคุมตนเองกิจกรรมการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์กิจกรรมรู้จักการวางแผนเป็นต้น
 - 4.2 การพัฒนาจิตการสร้างสรรค์ ได้แก่ กิจกรรมความแตกต่างของฉันกิจกรรมวิธีการไหนดี กิจกรรมจินตนาการอย่างไร กิจกรรมความรู้ องค์กรร่วมยุคยุคที่ใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน เป็นต้น

5. แนวดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร การชี้แจงสาระสำคัญ จุดประสงค์ของกิจกรรม ขอบเขตของเนื้อหา วิธีการฝึกอบรม การวัดและประเมินผลส่วนการดำเนินกิจกรรมอาจมีการบรรยายหรือยกตัวอย่างเพื่อนำเข้าสู่การเรียนการมอบหมายงานให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอภิปรายกลุ่มย่อย ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูการสรุปสาระสำคัญ และนำเสนอผลการประชุมกลุ่มการเสวนาแลกเปลี่ยนความคิด และวิธีการเรียนรู้ของแต่ละคน มีกิจกรรมบูรณาการความคิด แนวคิดเพื่อการประยุกต์ และนำไปสู่การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูกิจกรรมเน้นทบทวนการระหว่างฝึกอบรมในแต่ละหน่วยและกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อการอำลาสำหรับสร้างความประทับใจ และการกระชับความสัมพันธ์ สร้างบรรยากาศที่ประทับใจเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม

6. การวัดประเมินผลของหลักสูตร การทดสอบวัดจิตลักษณะความเป็นครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม มีการบันทึกการสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมหลักสูตร และมีการประเมินความคิดเห็นต่อการฝึกอบรม ตามหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้แบบทดสอบวัดจิตลักษณะความเป็นครู แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเกณฑ์การผ่านหลักสูตรฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู ควรมีคะแนนจากการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

7. สิ่งจำเป็นอย่างอื่น ๆ เอกสารประกอบการสอน สื่อประกอบต่าง ๆ

จากแนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งมีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

แนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	
1.	ความเป็นมาและความสำคัญมุ่งผลิตครูพลศึกษา บุคลากรที่ทำงานสายวิชาชีพทางพลศึกษาและกล่าวถึงปัญหาของนักศึกษา
2.	หลักการของหลักสูตร มุ่งเน้นให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม
3.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ต้องการให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู
4.	โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร การพัฒนาจิตวิทยาการ การพัฒนาจิตสังเคราะห์ การพัฒนาจิตสร้างสรรค์
5.	แนวดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร การชี้แจงสาระสำคัญ จุดประสงค์ของกิจกรรม ขอบเขตของเนื้อหา วิธีการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล
6.	การวัดประเมินผลของหลักสูตร - การทดสอบวัดจิตลักษณะความเป็นครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม - การบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมหลักสูตร - การประเมินความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของผู้เข้ารับการฝึกอบรม - แบบทดสอบวัดจิตลักษณะความเป็นครู - แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม - แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
7.	สิ่งจำเป็นอย่างอื่น ๆ เอกสารประกอบการสอน สื่อประกอบต่าง ๆ

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านจิตวิทยาการ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก จิตสังเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ด้านจิตการสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ด้านจิตเคารพให้เกียรติ มีค่าเฉลี่ยระดับสูงสุด ด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยระดับสูงสุด (ตารางที่ 1) โดยจิตลักษณะความเป็นครู ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยไม่ถึงระดับมากที่สุด และจากการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ ยังต้องให้ครูพี่เลี้ยงคอยดูแลช่วยเหลือ การตั้งคำถาม และแก้ปัญหาให้ครูพี่เลี้ยงคอยแนะนำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาแรกเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีปัญหาเรื่องความพร้อมในด้านความรู้ และทักษะพื้นฐานด้านวิชาการและวิชาชีพครูค่อนข้างน้อยและในระดับอุดมศึกษา ก็พบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา ด้านคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานสากล ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่ขาดประสิทธิภาพโดยเน้นถ่ายทอดความรู้จากผู้สอน ขาดการวิจัย และสร้างความรู้ใหม่ ไม่ส่งเสริมผู้เรียนให้ใช้ความคิดวิจารณ์ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ ฉะนั้นการจัดการเรียนการสอนให้สถานศึกษาที่เตรียมครูพลศึกษาและบุคลากรวิชาชีพทางพลศึกษานั้นควรจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล พบว่า จิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ นักศึกษายังต้องให้ครูพี่เลี้ยงคอยดูแลช่วยเหลือ การตั้งคำถามและแก้ปัญหาให้ครูพี่เลี้ยง

คอยแนะนำฉะนั้นในสถานะที่สังคมเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาควรเน้นกระบวนการให้ผู้เรียนพัฒนาด้านการคิด การวิเคราะห์และตัดสินใจด้วยตนเอง ไปพร้อมๆกันกับให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มุ่งเน้นการปฏิบัติควบคู่ทฤษฎี เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถภาพในวิชาชีพ ทั้งในด้านเทคนิค วิธีการและการจัดการงานอาชีพและด้านคุณธรรม โดยไม่ใช่แยกส่วนกันเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ตั้งสัจจพจน์ (2540, น. 14 - 15) กล่าวว่าพลศึกษาเป็นวิชาที่ช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้ใช้ผลจากการศึกษาด้านพลศึกษาเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพสมบูรณ์ มีร่างกายแข็งแรง อีกทั้งมีพัฒนาการทางสังคมที่ดี การพลศึกษาไม่เน้นสมรรถภาพทางกายเท่านั้น แต่ยังเน้นถึงการใช้ประสบการณ์ การแก้ปัญหา และการเข้าถึงชีวิตได้เป็นอย่างดี เพราะวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนซึ่งสอดคล้องกับไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557, น.5) ได้เสนอแนะไว้ในการประชุมอภิมหาวิชาการเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทยว่าคุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 7 ประการ ได้แก่ ประการแรกสร้าง และบูรณาการความรู้ได้ ประการที่สอง มีความคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ ประการที่สาม มีวิสัยทัศน์ และตกผลึกทางความคิด เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนได้ ประการที่สี่ ครูต้องรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่พร้อมทั้งชี้แนะ ข้อดี ข้อเสีย ให้ผู้เรียนได้ครูไทยในศตวรรษที่ 21 ยังต้องมีทักษะใหม่ๆด้วยประการที่ห้าทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพและสร้างผลงานใหม่ๆให้ได้ประการที่หกต้องเข้มแข็งในจรรยาบรรณคุณธรรม จริยธรรม และชักชวนให้คนอื่นทำเพื่อสังคมและประการสุดท้ายมีบทบาทนักศึกษาไม่เรียนรู้ระดับหนึ่งแสดงความคิดเห็นได้ สนใจการเรียนการสอนแบบปฏิบัติมากกว่าการเรียนการสอนแบบทฤษฎี ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น ในด้านการสอนและในวิชาชีพพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและในวิชาชีพพร้อมกับผู้บริหารมากขึ้นดังนั้นสถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาควรจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนซึ่งจะเป็นครูในอนาคตให้มีจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตการสร้างสรรค์เพราะการสร้าง และบูรณาการความรู้ การมีความคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ และการมีวิสัยทัศน์ และตกผลึกทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนได้เป็นคุณลักษณะลำดับแรกที่ต้องสร้างในความเป็นครู การพัฒนา

หลักสูตรจึงมีความสำคัญ ซึ่ง Taba (1962, pp. 383 - 384) ได้กล่าวไว้เช่นกัน โดย Taba ได้ศึกษาอภิปรายและสรุปข้อโต้แย้งต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักการสำคัญของหลักสูตรของนักการศึกษาหลายท่านและสรุปแนวคิดเกี่ยวกับหลักการสำคัญของหลักสูตรว่าขึ้นอยู่กับว่าคนผู้นั้นมีความเชื่อทางปรัชญาว่าอย่างไรบางคนเน้นไปที่ความคิดสร้างสรรค์บางคนเห็นการแก้ปัญหาซึ่งทุกแนวคิดขึ้นอยู่กับความจำเป็นและการใช้ประโยชน์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ตามข้อมูลพื้นฐานและความเชื่อปรัชญาที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งจำแนกออกเป็น ความเป็นมาและความสำคัญ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร แนวดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร การวัดประเมินผลของหลักสูตร และสิ่งจำเป็นอย่างอื่น ๆ เอกสารประกอบการสอน สื่อประกอบต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษากระทรวง
- การท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). **หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560**. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). **รายงานวิจัยเอกสาร เรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี**. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2557). **เพื่อความเป็นผู้นำของการครุศึกษาไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 - 2564**. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)**
- สุวิมล ตั้งสัจพจน์. (2540). **สารานุกรมเกี่ยวกับพลศึกษาและนันทนาการ**. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสตีวียโอ.
- Gardner, Howard. (2008). **Five Minds for the Future**. Boston: Harvard Business School.
- Smith, Andy (2009). **Cultivating the Respectful Mind with Games and Simulation**. In 2nd European Conference on Game Based Learning. 41-42
- Taba Taba, H. (1962). **Curriculum Development: Theory and practice**. New York: Harcourt Brace.